

**Raasepori, Rågö
Luontoselvitys 2015**



**Silvestris luontoselvitys oy
11.10.2015**

Sisältö

1.	Johdanto.....	3
2.	Menetelmät	3
3.	Selvitysalue.....	5
4.	Osa-alueiden kuvaukset.....	5
5.	Tulokset	17
5.1.	Kasvit.....	17
5.2.	Eläimet	17
5.3.	Arvokkaat luontokohteet ja lajit.....	17
5.4.	Ekologiset yhteydet.....	18
6.	Lähteet.....	18

Liite: Putkilokasvit

Kansikuva: Valkama ja vesiruovikkoa länsirannalla. (Kuva: PN)

Selvityksen laatija:

Silvestris luontoselvitys oy

Esko Vuorinen & Petra Nyqvist

gsm 050 538 0386

esko.vuorinen@silvestris.fi

1. Johdanto

Luontoselvityksen kohteena on noin 2,4 hehtaarin laajuinen alue Raaseporin Rågössä. Tarkoituksena on tarjota riittävät luontotiedot alueen kaavoitusta varten. Luontoselvityksen ovat laatineet ympäristösuunnittelun opiskelija Petra Nyqvist ja luontokartoittaja (eat) Esko Vuorinen.



Kartta 1. Selvitysalue sijaitsee Raaseporin saaristossa Snappertunasta kaakkoon.

2. Menetelmät

Alueelta tehtiin luontotyyppi- ja kasvistikartoitus.

Kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella piirrettiin alustavat luontokuviot.

Kartoituksen maastotyö tehtiin yhtenä päivänä, 6.10.2015. Tällöin tarkastettiin koko suunnittelualue. Rantojen vesikasvillisuutta havainnoitiin maalta käsin. Maastossa havainnoitiin ensisijaisesti kasvillisuutta, sekä jonkin verran myös muuta eliöstöä.

Maastossa kiinnitettiin huomiota myös rakennepiirteisiin, joilla on merkitystä liito-oravien, lepakkojen ja vaateliaan linnuston kannalta. Tällaisia ominaisuuksia ovat mm. lahopuun runsaus, puuston tiheys, ekologinen kytkeytyneisyys eli puustoyhteydet laajempaan metsäkonaisuuteen sekä pesäpaikoiksi sopivien kolopuiden esiintyminen. Syksy ei ole soveltuva aika varsinaisiin eläimistöselvityksiin, joten kerätty tieto on eläimistön osalta tulkintatietoa.

Havaittuun lajistoon sekä elinympäristöjen rakennepiirteisiin perustuen määriteltiin luontotyypit sekä arvioitiin niiden edustavuutta ja harvinaisuutta. Samalla arvioitiin kuviokohtaisesti alueiden soveltuvuutta eliöstölle, erityisesti direktiivilajeille. Luonnonarvojen perusteella arvioitiin myös alueiden soveltuvuutta erilaiseen maankäyttöön.

Kartoituksessa käytettiin karttaa 1:2000 ja GPS-paikanninta. Käytetty GPS-paikannin on Garmin 62s. GPS-paikantimen käyttämä koordinaattijärjestelmä WGS84 muunnettiin MapInfo-ohjelmaa varten EUREFIN-järjestelmään.

Osa-alueiden rajat on piirretty kartan, ilmakuvien ja GPS-paikantimella määriteltyjen pisteiden avulla.

Selvityksessä havainnointiin luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita lajeja ja elinympäristöjä seuraavien kansallisen ja EU:n lainsäädännön ja direktiivien pohjalta:

- luonnonsuojelulain (LSL) 29 §: n tarkoittamat suojellut luontotyypit
- luonnonsuojelulain (LSL) 46 §:n tarkoittamat uhanalaiset lajit
- luonnonsuojelulain (LSL) 47 §:n tarkoittamat erityisesti suojeltavat lajit
- metsälain (ML) 10 §:n tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt
- vesilain (VL) 2. luvun 11 §:n tarkoittamat kohteet
- luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajit

Elinympäristöjen uhanalaisuus on määritetty Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin (Raunio ym. 2008) mukaisesti.

Lajien uhanalaisuusluokitus on uhanalaisarvioinnin (Rassi ym. 2010) mukainen.

Lisäksi huomioitiin alueellisesti uhanalaiset lajit (Rassi ym. 2001 & Rassi ym. 2010).

3. Selvitysalue

Alue sijaitsee Raaseporin Rågön saaren länsireunalla ja koostuu enimmäkseen vapaa-ajan viettoon ja virkistyskäyttöön liittyvistä kohteista rajautuen merenrantaruovikoihin. Rågössä on harjoitettu maataloutta 1950-luvulle asti.

Alueella esiintyy prekvartäärisen kallioperän paljastumia. Kallioperälajeja ovat mm. gneissi ja liuske. (Paikkatietoikkuna. 9.10.2015)

Selvitysalue on kallioista ja kumpuilevaa. Maaperä on kalliomaata ja alavilla alueilla hiekkamoreenia. Alue ei ole pohjavesialuetta. (GTK, 9.10.2015).

Alue kuuluu hemiborealiselle kasvillisuusvyöhykkeelle (1b, Lounainen rannikkomaa).

Selvitysalueen laajuus on noin 2,4 hehtaaria.

4. Osa-alueiden kuvaukset

Selvitysalue on tässä kuvattu 16 kuviona. Joka kuviosta on lyhyt kuvaus sekä luonnonarvoihin perustuva arvotus sekä maankäyttösuositus. Aluenumerot viittaavat karttaan 2.

Arvoluokitus:

- 5 Kansallisesti arvokas. Ainutlaatuisen lajin esiintymä tai erittäin uhanalaisen lajin kansallisesti tärkeä esiintymä. Perustetut suojelualueet. Vaativat yleensä luonnonsuojelualan perustamista.
- 4 Maakunnallisesti arvokas. Uudellamaalla erityinen tai ainutlaatuinen elinympäristö tai uhanalaisen lajin tärkeä, elinvoimainen esiintymä. Luonnonarvojen säilyttäminen vaatii usein luonnonsuojelualan perustamista.
- 3 Paikallisesti erittäin arvokas. Kohde, jossa on erityisiä luonnonarvoja, uhanalaisen tai harvinaisen lajin esiintymä tai edustavan luontotyypin, joka on erityisen hyvässä luonnontilassa. Luonnonarvojen säilyttäminen edellyttää usein jotain rajoituksia maankäyttöön.
- 2 Paikallisesti arvokas. Kohteessa on joitain luonnonarvoja, joiden säilyttäminen saattaa vaatia jonkinlaisia rajoituksia maankäyttöön.
- 1 Vähäiset luonnonarvot. Tavanomaista luontoa. Kyseessä voi olla myös kohde, jonka luonnonarvot ovat tuhoutuneet ja arvoluokitusta voidaan nostaa kun arvot ennallistuvat kohtuullisessa ajassa (n. 40–60 v). Ei rajoituksia alueen käyttöön.
- 0 Ei luonnonarvoja. Ympäristö on tuhoutunut.

Jos arvoluokitus on 2 tai enemmän, on kuvauksessa lueteltu ne tärkeimmät luonnonarvot, joihin luokitus perustuu sekä suositus luonnonarvojen säilyttämiseksi.



Kartta 2. Osa-aluejako.

Kartta © Silvestris/pohjakartta Maanmittauslaitos 10/2015



Kartta 3. Osa-aluejako ilmakuva pohjalla.

Kartta © Silvestris/ortokuva Maanmittauslaitos 10/2015



Pienialainen rantaniitty ruovikon ja rantakallion lomassa. Kuvio 1. (PN)

Kuvio 1 Ruovikoitunut rantaniitty

0,10 ha

Kuviota hallitsee ruovikko joka koostuu järviruo'osta ja sirpaleittain järvikaislakasvustoista. Rantakallion ja ruovikon välissä on umpeenkasvava kaistale merenrantaniittyä, jonka lajistoa ovat mm. suolavihvilä, rantakukka, ranta-alpi, mesiangervo, pietaryrtti, rönsyleinikki, pikkurantamatara, merisuolake, ahdekaunokki, syysmaitiainen, niittyhumala, poimuhierakka ja heinät kuten juolavehnä, rönsyrölli ja punanata. Kesäasukkaiden mukaan ruovikossa on pesinyt silkkiuikku ja harmaahaikarat esiintyvät toisinaan paikalla.

Arvo: 2

Perustelut: Rantaniitty. Arvoa laskee pienialaisuus ja ruovikoituminen. Vesilintujen suosima paikka.

Suositus: Kohde sopisi laidunnettavaksi tai niitettäväksi.

Kuvio 2 Ruovikoitunut rantaniitty

0,10 ha

Tiivis ruovikko koostuu järviruo'osta ja paikoin järvikaislasta sekä kapeaosmankäämistä. Ruovikkovyöhykkeen kaakkoispuolella on kapea kaistale rantaniittyä, jonka lajisto on melko vaatimaton koostuen mesiangervosta, nurmilauhasta, rantakukasta ja sarjakeltanosta. Kuvio rajautuu rantakallioon ja harvaan puustovyöhön, jossa kasvaa tervaleppiä, katajia ja mäntyjä.

Arvo: 1



Paljaita ja puoliavoimia kallioita saunarannan läheisyydessä, paahteisella paikalla. Näkymä eteläpuolelta. Kuvio 3. (PN)

Kuvio 3 Kalliopaljastumia

0,17 ha

Pieneen valkamaan yhdistyvä saunaranta ja harvapuustoinen, eri-ikäisten mäntyryhmien, kuusien, koivujen sekä katajien reunustama saunarakennuksen piha-alue, jossa on laajoja kalliojaljastumia.

Muilta osin maa on jäkälien ja sammalien peittämää, lajeina mm. harmaaporonjäkälä, islanninjäkälä, kangasrahkasammal, metsäkerrossammal ja erilaiset kynsisammalet. Kasvillisuus on niukkaa. Kuviolla on kasveja mm. nurmirölli, metsälauha, niittynurmikka, punanata, metsäkastikka, lampaannata, puolukka, mustikka, kanerva, syysmaitiainen, isomaksaruoho ja mäkikuisma. Kuviolla on myös niukasti tammen alkuja.

Arvo: 1

Kuvio 4 Puustoinen kieleke

0,02 ha

Harvapuustoinen kallio-kieleke tien ja rannan välissä. Eri-ikäisten kuusten, mäntyjen ja haaparyhmien lisäksi kielekkeellä on runsasta sekavesakkoa sekä muutama kataja. Kasvillisuudeltaan kuvio on karu ja koostuu lähinnä puolukasta, kielosta ja metsälauhasta. Pohjoispuolella kuvio rajautuu ruovikkorantaan.

Arvo: 1



Tavanomaista mustikkavaltaista varvikkoa kallioperäisellä maalla. Kuvio 5. (PN)

Kuvio 5 Mäntyvaltainen metsikkö

0,38 ha

Vapaa-ajan tontin harvaa, tavanomaista mäntyvaltaista metsikköä. Männyt ovat eri-ikäisiä, taimista melko iäkkäisiin yksilöihin. Seassa kasvaa myös kuusia, koivua, pihlajaa ja niukasti tammen taimia. Maaperässä on kallioisuutta. Maata peittävät lähes kauttaaltaan jäkälät, sammalet, tyypilliset varvut kuten mustikka, puolukka ja kanerva sekä ruohovartisista kangasmaitikkaa. Kuvion tyypillisiä heiniä ovat metsälauha ja metsäkastikka. Muuten kasvilajisto on suppea.

Arvo: 1



Kallioisen kukkula-alueen pohjoisosassa on iäkäs mänty ja kumariinintuoksuisen tuoksusimakkeen esiintymä. Muuten kukkula on luonnoltaan tavanomaista mäntyvaltaista metsikköä. Kuvio 6. (PN)

Kuvio 6 Männikkökukkula

0,57 ha

Mäntyvaltainen kukkula vapaa-ajan tontilla, jossa on myös kota ja grillipaikka. Suurin osa kuviosta on kallioperäisellä maalla. Männyt ovat eri-ikäisiä, pohjoisreunalla on myös yksi varsin kookas yksilö. Muita puita ja pensaita kuviolla edustavat koivu, kuusi, pihlaja, taikinamarja ja kataja. Pohjoisreunalla esiintyy jonkin verran tuoksusimaketta, ahosuolaheinää ja isomaksaruohoa kallioketomaisilla osuuksilla, sekä pohjoistörmän kallioilla on runsaasti kallioimarretta sekä jonkin verran kivikkoalvejuurta. Muuten kasvillisuus on niukkaa ja jäkälien, sammalten ja varpujen hallitsemaa. Valtavarpu on mustikka. Tyypillisiä heiniä kuviolla ovat metsälauha, lampaannata ja metsäkastikka.

Arvo: 1

Kuvio 7 Puustoinen kaistale

0,14 ha

Mäntykukkulan liepeet tien läheisyydessä ovat hieman lehtovaikutteisia ja puustoltaan monipuolisempia kuin viereiset männiköt, mm. eri-ikäisten haapojen ja lehtipuuesakon osuus lisääntyy. Taikinamarjaa kasvaa melko runsaasti. Alueen kasveja ovat mm. mustikka, sarjakeltano, kastikat, maitikat, hiirenvirna, Lehtoisuutta tien pielessä ilmentää kevätlinnunherne. Kuviota halkoo hiekkatie.

Arvo: 1

Kuvio 8 Kuivan lehdon kaistale

0,25 ha

Kallioiden vieressä olevassa harvapuustoisessa kaistaleessa on kuivan keskiravinteisen lehdon piirteitä sekä monipuolinen kasvilajisto.

Kuvion eteläosissa kasvaa harvakseltaan puita tenniskentän vieressä, kohti luodetta puusto ja vesakko tiivistyvät. Puulajisto koostuu mm. nuorehkoista koivuista, haavoista, raidoista, kuusista ja nuorista pihlajista. Pensaskeroksessa kasvaa mm. katajaa, vadelmaa, taikinamarjaa ja orjanruusua. Erilaiset kastikat sekä kielo hallitsevat kasvillisuutta.

Kaistaleen lehtoisuutta ilmentävät mm. syyläjuuri, rönsyleinikki, kevätlinnunherne, metsäalvejuuri, puna-ailakki, lehtomaitikka, ojakelukka, valkolehdokki, sinivuokko sekä ruusukesammal. Muita kasveja ovat mm. rätvänä, mäkikuisma, kirjopillike, nokkonen ja metsäorvokki.

Arvo: 2

Perustelut: Kaistaleella on monipuolinen kasvilajisto, mm. lehtomaitikka ja valkolehdokki ovat edustavia lehtolajeja.

Suositus: Vesakonraivauksin voi vaalia monipuolista kasvilajistoa.



Kaistaleella esiintyy lehtojen kasveja kuten kevätlinnunhernettä. Kuvio 8. (PN)

Kuvio 9 Tenniskentän pysäköintipaikka

0,02 ha

Avoin ja vähäpuustoinen laikku tenniskentän vieressä, jossa on pieni pysäköintipaikka. Paahteisissa kohdissa esiintyy jonkin verran ketolajistoa kuten mäkitervakkoa, mäkikuismaa ja ahosuolaheinää. Muita kasveja ovat mm. siankärsämö, koiranputki, hietakastikka, harakankello, peltosaunio ja kirjopillike.

Arvo: 1



Tenniskentän eteläpuolella ihmistoiminta on pitänyt paisteisen laikun avoimena. Niittykasvien lajitiheys on kuviolla korkea. Kuvio 10. (PN)

Kuvio 10 Niitylaikku

0,02 ha

Tenniskentän eteläpuolella on pienialainen keto- ja niitylaikku, jonka lajisto on varsin monipuolista. Lajirunsaus koostuu niitty- ja ketolajista kuten ahojäkkärä, ahomansikka, tuoksusimake, nurmirölli, siankärsämö, ojakärsämö, nurmitädyke, aitovirna, nurmipiippo, särmäkuisma, mäkikuisma, päivänkakkara, ketosilmäruoho, kissankello, kurjenkello, harakankello, niittyhumala, lehtokastikka, kielo, lampaannta ja sarjakeltano. Sammalia edustavat niittyliekosammal ja palmusammal, jotka ovat jokseenkin kulttuurivaikuttaisia sammalia. Niityllä on kalliopaljastumia.

Arvo: 2

Perustelut: Hyvä lajitiheys pienellä alalla.

Suositus: Ihmistoiminta on hyödyttänyt niittykasvien menestymistä aurinkoisella paikalla. Laikku pidetään avoimena.

Kuvio 11 Tenniskenttä

0,07 ha

Tenniskenttä paahteisella paikalla. Kuviolla on luontoarvojen sijaan virkistysarvoa.

Arvo: 0**Kuvio 12 Harvapuustoinen kaistale**

0,05 ha

Kastikkavaltainen, harvapuustoinen kaistale tenniskentän ja tien välissä. Nuorehkot koivut, yksittäiset kuuset ja haavat sekä vesakko kasvavat harvakseltaan. Maaperässä on kuivan lehdon piirteitä, jota ilmentää sinivuokon esiintymä.

Arvo: 1**Kuvio 13 Sekapuustoinen metsikkö**

0,12 ha

Eri-ikäisestä sekapuusta koostuva puustoinen kulmaus on toiminut ilmeisesti muinoin laidunmaana. Osa männyistä, kuusista ja haavoista on jo varttuneita. Kohteessa on runsaasti kiviä, katajia ja sekavesakkoa.

Kasvillisuus ilmentää kuivaa lehdon ja kankaan välimuotoa. Paikoin kasvaa varpuja kuten puolukkaa, mustikkaa ja kanervaa, toisaalla valitsevat heinät kuten metsälauha, hietakastikka, nurmirölli ja nurmi-puntarpää sekä hieman parempana heinälajina tuoksusimake. Heinien seassa kasvaa ahomansikkaa, särmäkuismaa, rätvänää, kielloa, ahdekaunokkia, metsäapilaa ja vadelmaa.

Arvo: 1**Kuvio 14 Kallioperäinen reunus**

0,08 ha

Tenniskenttää reunustaa harvapuustoinen, kallioperäinen kumpareikko. Eri-ikäiset männyt, koivut ja katajat muodostavat pääasiallisen puuston. Kuviolla esiintyy niukasti ketolajeja kuten ahomansikka, mäkitervakko, tuoksusimake ja rohtotädyke. Muita kasveja ovat mm. metsälauha, nurmirölli ja kastikat.

Arvo: 1



Alava, rehevöitynyt niitty pohjoispuolelta tarkasteltuna. Kuvio 15. (PN)

Kuvio 15 Rehevöitynyt suurruohoniitty

0,25 ha

Kuvio muodostuu alavasta, hieman rantaa kohden viettävästä suurruohoniitystä, joka lähellä vesirajaa muuttuu kosteaksi ja vaihettuu ruovikoksi.

Lajisto koostuu tiheistä mesiangervo- pelto-ohdake- ja vadelmakasvustoista. Myös hietakastikka ja nurmilauha kasvavat runsaina. Niityn lajeja ovat myös mm. ahdekaunokki, siankärsämö, ojakärsämö, pöyhierakka, koiranputki, karhunputki ja ranta-alpi. Niitty on entistä maatalous/laidunmaata, joka on pysynyt avoimena hienoista vesakointumista lukuun ottamatta. Pohjoispuolella on koristepuutarha ja sekalajisten puiden ryhmiä. Koristepuutarhan luona kasvaa istutettua keltamataraa. Kuviolla on liikkunut hirvieläimiä.

Arvo: 1

Suositus: Niitty soveltuisi laidunkäyttöön tai hoidettavaksi niitoin. Näin rehevöityneessä tilassa niityn luontoarvot ovat vähäiset. Hoidolla niityn ravinteikkaus vähenee ja lajisto monipuolistuu.



Lahopuustoa ja lehtipuuryhmiä rannassa. Kuvio 16. (PN)

Kuvio 16 Kumpareikko

0,09 ha

Harvapuustoinen ja osin paahteinen rantakalliokumpareikko, jonka lomassa on kielo- ja heinämättäitä. Iäkkäät tervaleppäryhmät, kuoleva vanha pihlaja sekä yksittäiset koivut haavat, raidat ja katajat ovat melko luonnontilassa.

Kuvion kasveja ovat mm. pietaryrtti, sarjakeltano, isomaksaruoho, rohtotädyke, ahosuolaheinä, puolukka sekä heinistä hietakastikka, nurmirölli, rönsyrölli ja metsälauha. Kuivaa lehtoisuutta ilmentävät taikinamarja, runsas kielo, vadelma ja kevätlinnunherne.

Arvo: 2

Perustelut: Lahopuuta ja luonnontilaisen kaltaista puustoa kuivalla lehtolaikulla rantaympäristössä.

Suositus: Säästetään lahopuu.

5. Tulokset

5.1. Kasvit

Kasvilajisto on alueella monipuolista koostuen merenrannan, lehtojen ja niittyjen lajeista.

Jaloista lehtipuista alueella esiintyy luonnonvaraisena niukasti vaah-
teraa ja tammea.

Lajeista huomionarvoisimmat ovat lehtolajit valkolehdokki, lehtomai-
tikka, sinivuokko ja kevätlinnunherne. Lehtomaitikan esiintymät kes-
kittyvät eteläiseen ja kaakkoiseen Suomeen lehtoalueille. Keto- ja niit-
tylajien edustus on alueella hyvä, mm. tuoksusimake, mäkitervakko,
ahomansikka ja ahojäkärä ovat yleisiä. Kuviolla 15 esiintyvä keltama-
tara on vaarantunut (VU) laji, mutta on ihmisen istuttama koristepuu-
tarhaan. Muuten alueella ei keltamataraa esiinny.

Myöhäinen kartoitus ei anna tietoja kevätaspektin lajistosta.

5.2. Eläimet

Eläinlajistosta ei tehty erillistä kartoitusta. Rantakuviolta tunnetaan
mm. silkkiuikun pesintä ja harmaahaikaroiden vierailut.

Selvitysalue on pirstaleinen eikä siellä esiinny riittävästi liito-oravan
pesinnälle sopivaa puustoa tai ekologisia käytäviä liito-oravan liikku-
miselle, joten alue ei vaikuta ihanteelliselta liito-oravan elinympäris-
töksi.

Puustoiset osat soveltuvat lepakoiden saalistusalueiksi.

Niityillä näkyy hirvieläinten jättämiä jälkiä.

5.3. Arvokkaat luontokohteet ja lajit

Erityissuojellut lajit

Selvitysalueelta ei havaittu luonnonsuojelulain § 47:n mukaisia erityis-
suojeltavia lajeja.

Tiukasti suojellut lajit

EU:n luontodirektiivin tiukasti suojelemista lajeista ei tehty havaintoja
eikä erillistä kartoitusta.

Ympäristölakien suojaamat elinympäristöt

Metsälain (§ 10) mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä ei esiinny
alueella.

Alueella ei esiinny vesilain tarkoittamia kohteita (vesilaki 2. luku 11§)

Alueella ei esiinny luonnonsuojelulain § 29 mukaisia suojeltuja luon-
totyyppejä.

Uhanalaiset luontotyypit

Alueella ei esiinny uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppejä
luonnontilassa tai tarpeeksi suurina kokonaisuuksina.

5.4. Ekologiset yhteydet

Alue on pirstaleinen kokonaisuus kumpareisia alueita ja alavaa niittyä.

Se sijaitsee maisemakohdassa, jolla ei ole erityismerkitystä eläinten kululle. Alue ei yhdisty mihinkään laajempiin luontokokonaisuuksiin.

Ainoa jokseenkin suojaisa, jonkin verran käytetty eläinten kulkureitti kulkee kuvion 8 lehtokaistaleella, kalliometsiköiden 5 ja 6 pohjoisreunaa.

6. Lähteet

Hotanen, J-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A. & Tonteri, T. 2008: Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. Metsäkustannus Oy.

Hämet-Ahti, L., Suominen J., Ulvinen T. & Uotila P. (toim.) 1998: Retkeilykasvio, 4 p. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo. Helsinki. 656 s.

Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti kustannus. Tapio. 192 s.

Mossberg, B. Stenberg, L. 2005: Suuri Pohjolan Kasvio. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki. 928 s.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A., & Mannerkoski, I. (toim./eds.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 685 s.

Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Osat 1 ja 2. Suomen ympäristökeskus (SYKE), Suomen ympäristö 8/2008. Saatavilla: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=282258&lan=fi&clan=fi>. (Ladattu 24.11.2010)

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskuksen ympäristöopas 109, luonto- ja luonnonvarat. 196 s.

Ympäristötiedon hallintajärjestelmä Hertta. Suomen ympäristökeskus (SYKE). Saatavilla: <http://www2.ymparisto.fi/scripts/oiva.asp>.

LIITE. PUTKILOKASVIT

Tieteellinen nimi	suom. nimi	svenskt namn
<i>Acer platanoides</i>	vaahtera	lönn
<i>Achillea millefolium</i> ssp. <i>millefolium</i>	etelänsiankärsämö	rölleka
<i>Achillea ptarmica</i>	ojakärsämö	nysört
<i>Agrostis capillaris</i>	nurmirölli	rödven
<i>Agrostis stolonifera</i>	rönsyrölli	krypven
<i>Alchemilla monticola</i>	laidunpoimulehti	betesdaggekåpa
<i>Allium schoenoprasum</i> ssp. <i>schoenoprasum</i>	kallioruoholaukka	gräslök
<i>Alnus glutinosa</i>	tervaleppä	klibbal
<i>Alopecurus pratensis</i>	nurmipuntarpää	ängskavle
<i>Angelica sylvestris</i>	karhunputki	strätta, skogspipa
<i>Anthoxanthum odoratum</i> ssp. <i>odoratum</i>	eteläntuoksusimake	vårbrodd
<i>Anthriscus sylvestris</i>	koiranputki	hundkåx
<i>Arctium tomentosum</i>	seittitakiainen	ullig kardborre
<i>Artemisia vulgaris</i> var. <i>vulgaris</i>	rikkapujo	gråbo
<i>Betula pendula</i> var. <i>pendula</i>	etelänrauduskoivu	vårtbjörk
<i>Betula pubescens</i>	hieskoivu	glasbjörk
<i>Calamagrostis arundinacea</i>	metsäkastikka	piprör
<i>Calamagrostis canescens</i>	viitakastikka	grenrör
<i>Calamagrostis epigejos</i>	hietakastikka	bergrör
<i>Calamagrostis stricta</i>	luhtakastikka	madrör
<i>Calluna vulgaris</i>	kanerva	ljung
<i>Campanula persicifolia</i>	kurjenkello	stor blåklocka
<i>Campanula rotundifolia</i>	kissankello	liten blåklocka
<i>Carduus crispus</i>	kyläkarhiainen	krustistel
<i>Carex canescens</i>	harmaasara	gråstarr
<i>Centaurea jacea</i>	ahdekaunokki	rödclint
<i>Cirsium arvense</i>	pelto-ohdake	åkertistel
<i>Cirsium helenioides</i>	huopaohdake	brudborste, borsttistel
<i>Cirsium palustre</i>	suo-ohdake	kärttistel
<i>Convallaria majalis</i>	kielo	liljekonvalj
<i>Dactylis glomerata</i>	koiranheinä	hundåxing
<i>Deschampsia cespitosa</i>	nurmilauha	tuvtåtel
<i>Deschampsia flexuosa</i>	metsälauha	kruståtel
<i>Dryopteris carthusiana</i>	metsäalvejuuri	skogsbråken
<i>Dryopteris filix-mas</i>	kivikkoalvejuuri	träjon
<i>Elymus repens</i> ssp. <i>repens</i>	rikkajuolavehänä etelänvariksenmar-	vanlig kvickrot
<i>Empetrum nigrum</i> ssp. <i>nigrum</i>	ja	kråkbår, kråkris
<i>Epilobium angustifolium</i>	maitohorsma	mjölkkört
<i>Equisetum arvense</i> ssp. <i>arvense</i>	isopeltokorte	vanlig åkerfråken
<i>Equisetum sylvaticum</i>	metsäkorte	skogsfråken
<i>Euphrasia stricta</i>	ketosilmäruoho	ögontröst
<i>Festuca ovina</i>	lampaannata	fårsvingel

LIITE. PUTKILOKASVIT

Tieteellinen nimi	suom. nimi	svenskt namn
<i>Festuca pratensis</i>	nurminata	ängssvingel
<i>Festuca rubra</i>	punanata	rödsvingel
<i>Filipendula ulmaria</i>	mesiangervo	älggräs
<i>Fragaria vesca</i>	ahomansikka	smultron
<i>Galeopsis speciosa</i>	kirjopillike	hampdån
<i>Galium boreale</i>	ahomatara	vitmåra
<i>Galium palustre</i> ssp. <i>palustre</i> var. <i>balticum</i>	pikkurantamatara	vattenmåra
<i>Galium verum</i>	keltamatara	gulmåra
<i>Geranium sylvaticum</i>	metsäkurjenpolvi	skogsnäva
<i>Geum rivale</i>	ojakellukka	humleblomster
<i>Geum urbanum</i>	kyläkellukka	nejlikrot
<i>Gnaphalium sylvaticum</i>	ahojäkkärä	skogsnoppa
<i>Hepatica nobilis</i>	sinivuokko	blåsippa
<i>Hieracium umbellatum</i>	sarjakeltano	flockfibbla
<i>Huperzia selago</i> ssp. <i>selago</i>	metsäketunlieko	vanlig lopplummer
<i>Hypericum maculatum</i>	särmäkuisma	fyrkantig johannesört
<i>Hypericum perforatum</i>	mäkikuisma	ähta johannesört
<i>Juncus effusus</i>	röyhyvihvilä	veketåg
<i>Juncus gerardii</i>	suolavihvilä	salttåg
<i>Juniperus communis</i> ssp. <i>communis</i>	metsäkataja	en
<i>Lathyrus vernus</i>	kevätlinnunherne	vårärt
<i>Leontodon autumnalis</i>	syysmaitiainen	höstfibbla
<i>Leucanthemum vulgare</i>	päivänkakkara	prästkraze
<i>Luzula pilosa</i>	kevätpiippo	vårfryle
<i>Lychnis viscaria</i>	mäkitervakko	tjärblomster
<i>Lysimachia vulgaris</i>	ranta-alpi	strandlysing
<i>Lythrum salicaria</i>	rantakukka	fackelblomster
<i>Maianthemum bifolium</i>	oravanmarja	ekorrbar
<i>Melampyrum nemorosum</i>	lehtomaitikka	svenska flaggan
<i>Melampyrum pratense</i>	kangasmaitikka	ängskovall
<i>Melampyrum sylvaticum</i>	metsämaitikka	skogskovall
<i>Melica nutans</i>	nuokkuhelmikkä	slokgräs, bergslok
<i>Phragmites australis</i>	järviruoko	vass
<i>Picea abies</i>	metsäkuusi	gran
<i>Pinus sylvestris</i>	mänty	tall
<i>Plantago major</i> ssp. <i>major</i>	kyläpiharatamo	groblad
<i>Platanthera bifolia</i> ssp. <i>latiflora</i>	valkolehdokki	nattviol
<i>Poa annua</i>	kylänurmikka	vitgröe
<i>Poa pratensis</i>	niittynurmikka	ängsgröe
<i>Polypodium vulgare</i>	kallioimarre	stensöta
<i>Populus tremula</i>	haapa	asp
<i>Potentilla argentea</i> var. <i>argentea</i>	hopeahanhikki	silverfingerört, femfingerört

LIITE. PUTKILOKASVIT

Tieteellinen nimi	suom. nimi	svenskt namn
Potentilla erecta	rätvänä	blodrot
Prunella vulgaris	niittyhumala	brunört
Prunus padus ssp. padus	tuomi	häg
Pteridium aquilinum ssp. pinetorum	sananjalka	örnbräken
Quercus robur	tammi	ek
Ranunculus acris ssp. acris	piennarniittyleinikki	solöga, smörblomma
Ranunculus repens	rönsyleinikki	revsmörblomma
Ribes alpinum	taikinamarja	degbär
Rosa dumalis	heleäorjanruusu	kal nyponros
Rosa majalis	metsäruusu	kanelros
Rubus idaeus	vadelma	hallon
Rubus saxatilis	lillukka	stenhallon, stenbär
Rumex acetosa ssp. acetosa	niittysuolaheinä	ängssyra
Rumex acetosella ssp. acetosella	ahosuolaheinä	bergsyra
Rumex crispus ssp. littoreus	meripoimuhierakka	
Sagina procumbens	rentohaarikko	krypnarv
Salix aurita	virpapaju	bindvide
Salix caprea ssp. caprea	metsäraita	sälg
Scirpus sylvaticus	corpikaisla	skogssäv
Scrophularia nodosa	syläjuuri	flenört
Sedum telephium ssp. maximum	isomaksaruoho	käringkål, kärleksört
Silene dioica	puna-ailakki	rödblära, skogslüst
Solidago virgaurea ssp. virgaurea	metsäkultapiisku	gullris
Sorbus aucuparia ssp. aucuparia	pihlaja	rönn
Spergula morisonii	kalliohatikka	vårspärgel
Stellaria graminea	heinätähtimö	grässtjärnblomma
Tanacetum vulgare	pietaryrtti	renfana
Taraxacum sp.	voikukka	maskros
Trientalis europaea	metsätähti	skogstjärna
Triglochin maritima	merisuolake	havssälting
Tripleurospermum inodorum	peltosaunio	baldersbrå
Tussilago farfara	leskenlehti	hästhov
Typha angustifolia	kapeaosmankäämi	smalkaveldun
Urtica dioica ssp. dioica	etelännokkonen	brännässa
Vaccinium myrtillus	mustikka	blåbär
Vaccinium vitis-idaea	puolukka	lingon
Veronica chamaedrys	nurmitädyke	teveronika
Veronica officinalis	rohtotädyke	ärenpris
Vicia cracca	hiirenvirna	kråkvicker
Vicia sepium	aitovirna	häckvicker
Viola riviniana	metsäorvokki	skogsviol